

Bilag 2

Finansiell politik for Region Midtjylland

1. Indledning

Dette bilag til Kasse- og regnskabsregulativet fastlægger Region Midtjyllands finansielle politik. Bilaget indeholder supplerende regler for lån og låneoptag, retningslinjer for formuepleje og gældspleje samt retningslinjer for leje og leasing.

2. Formål

Formålet med den finansielle politik er at optimere Region Midtjyllands aktiv- og passivportefølje, således at der opnås maksimal afkast af formuen og minimale finansielle omkostninger vedrørende gælden indenfor de rammer og den risikoprofil, som regionsrådet har besluttet.

Den finansielle politik fastsætter en risikoprofil og beskriver rammerne og retningslinjerne for håndtering af denne risiko i forhold til:

- Formuepleje – herunder anbringelse af likviditet
- Gældspleje – herunder låneoptagelse, låneomlægning og gældsafvikling

Den finansielle politik skal sikre, at regionen til enhver tid har overblik over de renterisici, der er forbundet med regionens likviditet og låneportefølje.

Bilaget fastlægger endvidere kompetence- og delegeringsreglerne på området.

3. Forholdet til lovgivning og styrelsesvedtægt

Den finansielle politik skal fastsættes i overensstemmelse med den gældende lovgivning. Følgende love, regler og bekendtgørelser ligger til grund for bilaget:

- Lov om regioner og om nedlæggelse af amtskommunerne, Hovedstadens Udviklingsråd og Hovedstadens Sygehusfællesskab
- Lov om kommunernes styrelse
- Bekendtgørelse om regionernes låntagning og meddelelse af garantier m.v.

Region Midtjyllands indkøbspolitik kan også betragtes som en del af den finansielle politik i Region Midtjylland.

4. Afgrænsning

Den finansielle politik gælder for alle områder i Region Midtjylland, undtaget er dog lån på det almene boligområde, da finansieringen af almene boliger er underlagt særskilt lovgivning og regler.

Den finansielle politik gælder således også for administration af fonde, legater og forskningsmidler mv.

5. Kompetenceforhold

Det er regionsrådet, som fastsætter og vedtager den finansielle politik for Region Midtjylland. Den finansielle politik fastlægger inden for hvilke rammer, formueplejen og gældsplejen skal foregå.

Regionsrådet har bemyndiget økonomidirektøren til at forestå formueplejen og låneoptagelsen.

Af tabel 1 fremgår, hvem der i Region Midtjylland er bemyndiget til at træffe beslutninger på det finansielle område.

Tabel 1. Oversigt over kompetenceforhold

Opgaver	Regionsrådet	Direktionen	Økonomidirektøren	Decentrale enheder
Godkendelse af låneoptag (bevilling)	X			
Ansøgning om lånedispensation			X	
Optagelse af lån (herunder låneomlægning)			X	
Indgåelse af gældsplejeaftaler, swapaftaler, terminsforretninger mv.			X	
Indgåelse af formueplejeaftaler og placering af regionens midler			X	
Leje- og leasingaftaler, hvor tærskelværdien er under 1 mio. kr.				X
Leje- og leasingaftaler, hvor tærskelværdien er 1 - 5 mio. kr.		X		
Leje- og leasingaftaler, hvor tærskelværdien er over 5 mio. kr.	X			

I den finansielle politik fastsættes indenfor hvilke rammer økonomidirektøren kan træffe beslutning om tilpasninger af gældsporteføljen og låneoptagelse. Økonomidirektøren bemyndiges til at lave låneomlægninger, når det ud fra den vedtagne risikoprofil er optimalt at ændre på lånene samt optage lån, når det af regionsrådet er besluttet at optage lån. Lånene skal optages, så det er de mest optimale lån ud fra den vedtagne risikoprofil.

Regionen må kun optage lån efter meddelt dispensation fra Økonomi- og Indenrigsministeriet. Det er Koncernøkonomi, som har ansvaret for, at Region Midtjylland får søgt og meddelt dispensation om lån, inden der hjemtages lån.

I den finansielle politik fastsættes også indenfor hvilke rammer økonomidirektøren kan træffe beslutning om formueplejen. Økonomidirektøren bemyndiges til at lave porteføljeændringer, når det ud fra den vedtagne risikoprofil er optimalt at ændre på porteføljen – formuen skal sammensættes, så den er mest optimal ud fra den vedtagne risikoprofil.

Det er Koncernøkonomis opgave at sikre, at der er tilstrækkelig likviditet til rådighed, og at der opnås det bedst mulige afkast på regionens samlede likviditet og at minimere finansieringsudgifterne vedrørende gælden. Det påhviler imidlertid ledelsen på alle niveauer i Region Midtjylland at optimere pengebindingen i anlægsaktiver, kreditorer, lagre m.v., for at

Region Midtjylland kan optimere den samlede likviditet og finansieringsudgiften vedrørende gælden jf. Kasse- og regnskabsregulativet.

6. Formuepleje

Formålet med formueplejen er at opnå maksimal afkast af formuen indenfor de rammer og den risikoprofil, som regionsrådet har besluttet.

Den finansielle politik vedrørende formuepleje er udarbejdet i henhold til § 29 i Lov om regioner, jf. Lov om kommunernes styrelse § 44. Ifølge bestemmelsen hedder det, at:

”Midler, som ikke af hensyn til de daglige forretninger skal foreligge kontant, skal indsættes i pengeinstitut eller på postgirokonto eller i sådanne obligationer eller investeringsbeviser, i hvilke fondes midler kan anbringes.”

Anbringelse af regionens likviditet vurderes løbende af økonomidirektøren. Region Midtjyllands likviditet skal placeres i henhold til styrelseslovens § 44, hvilket giver følgende muligheder:

- Indlånskonti i pengeinstitut
- Statsobligationer/realcreditobligationer
- Investeringsbeviser som fondsmidler kan anbringes i

Ifølge Økonomi- og Indenrigsministeriet må regionen investere i højrenteobligationer og aktier under forudsætning af, at det sker gennem udbyttegivende investeringsforeninger. Af boks 1 fremgår det hvilke højrenteobligationer regionen må investere i.

Boks 1. To typer af højrenteobligationer

Højrenteobligationer

Regionen kan investere i to typer af højrenteobligationer via en investeringsforening:

- Virksomhedsobligationer – her investerer investeringsforeningen i et bredt udsnit af obligationer udstedt af globale virksomheder (virksomhedsobligationerne er udstedt i udenlandsk valuta).
- Nye obligationsmarkeder – her investerer investeringsforeningen i et bredt udsnit af obligationer i primært Latinamerika, Syd- og Østeuropa, Fjernøsten og Afrika.

Fordelingen mellem obligationer i de to typer af højrenteobligationer er afhængig af hvilken investeringsforening, der investeres i.

Udover muligheden for at investere i højrenteobligationer via investeringsforeninger har regionen også mulighed for at investere i aktier via investeringsforeninger. Ligesom med højrenteobligationer vil sammensætningen af aktieporteføljen afhænge af, hvilken investeringsforening, der vælges.

Investering i højrenteobligationer og aktier er isoleret set forbundet med højere risiko end danske obligationer, men i kombination med danske obligationer kan risikoen reduceres, da de forskellige aktivtyper normalt ikke reagerer ens på udviklingen i det finansielle marked.

Økonomidirektøren kan i forbindelse med formueplejen beslutte helt eller delvis at overlade formueplejen til en eller flere porteføljeformidlere, som således får fuldmagt til at forvalte et aftalt beløb. Hvis enten regionen selv varetager formueplejen, eller den overdrages til en eller flere porteføljeformidlere, skal det ske indenfor den nedenfor fastlagte risikoprofil. Risikoprofilen angiver indenfor hvilke investeringsrammer, likviditeten må anbringes.

Af tabel 2 fremgår den vedtagne investeringsramme og dermed den risikoprofil, som er gældende for Region Midtjylland.

Tabel 2. Investeringsramme for formueplejen

Investeringsstype	Investeringsramme minimum	Investeringsramme maksimum
Danske stats- og realkreditobligationer	85 %	100 %
Højrenteobligationer via investeringsforeninger	0 %	5 %
Aktier via investeringsforeninger	0 %	10 %

Tabel 2 angiver den risikoprofil, der kan ageres indenfor uden at ændringer i formueplejen skal forelægges for regionsrådet. Investeringsrammen tillader, at 85 % af overskudslikviditeten investeres i danske obligationer (varighed 0-5), op til 5 % af likviditeten i højrenteobligationer via investeringsforeninger og op til 10 % af likviditeten i aktier via investeringsforeninger.

7. Gældspleje

Formålet med gældsplejen er at opnå minimale finansielle omkostninger indenfor de rammer og den risikoprofil, som regionsrådet har besluttet.

Den finansielle politik vedr. optagelse af nye lån, låneomlægning og indgåelse af leje- og leasingaftaler, der har karakter af låneoptag, følger de regler, der er fastsat ved lov eller via Økonomi- og Indenrigsministeriets Bekendtgørelse om regioners låntagning og meddelelse af garantier m.v.

Ved valget af lån er der flere parametre, der har betydning, såsom lånetyper og løbetider, men hovedprincippet for valg af lån vil som udgangspunkt være lavest mulig rente under hensyntagen til risikoen, herunder særligt budgetrisikoen.

Region Midtjylland vil benytte sig af såvel fast som variabelt forrentede lån. I forbindelse med gældsplejen er der behov for at fastlægge de rammer, som der kan ageres indenfor. Risikoprofilen angiver indenfor hvilke rammer, gælden må anbringes.

Af tabel 3 fremgår de overordnede rammer for fordelingen imellem fast og variabel rente.

Tabel 3. Rammer for gældsplejen

Rentetype	Andel af gælden minimum	Andel af gælden maksimum
Fast rente	25 %	75 %
Variabel rente	25 %	75 %

En rentebinding under 12 måneder anses for at være variabel.

Af hensyn til et ønske om forudsigelig udvikling i ydelserne skal andelen af fastforrentede lån udgøre mellem 25 % og 75 %, mens den variabelt forrentede del af gælden må udgøre mellem 25 % og 75 %.

Beregningerne, som ligger til grund for overholdelse af de fastsatte porteføljeandele vedrørende rentefordeling, er baseret på den til enhver tid værende restgæld.

Region Midtjyllands langfristede gæld skal, jævnfør ovenstående, baseres på såvel variabel som fast rente. Fordelingen af gælden på variabel og fast rente afhænger af forventningerne til udviklingen i den fremtidige rente. I perioder med forventning om faldende rente opereres med så stor en andel i variabel rente som muligt, og omvendt i perioder med forventning om stigende renter opereres med størst mulig andel af porteføljen i fast rente. Rentespændet mellem fast og variabelt forrentede lån er også afgørende for valget mellem fast og variabel rente. Ved stort rentespænd vælges en stor andel af variabelt forrentede lån. Valget mellem fast og variabel rente afhænger også af behovet for budgetsikkerhed, eftersom lån med fast rente giver større budgetsikkerhed end lån med variabel rente.

Optimeringen af fordelingen mellem fast og variabel rente kan foregå i samarbejde med en eller flere finansielle rådgivere. Hensigten med at styre fordelingen mellem variabel og fast rente indenfor ovennævnte ramme er at sikre, at låneporteføljen til stadighed styres med udgangspunkt i en porteføljetragtning.

7.1 Låneoptagelse

Det er Koncernøkonomis opgave og ansvar at optage de fornødne lån på basis af sektorområdernes driftsbudgetter, balancebudgetter og investeringsplaner ud fra de rammer, som er vedtaget af regionsrådet.

Lån optages i henhold til det pågældende års bevilling fra regionsrådet og for låneoptagelse gælder følgende tre kriterier:

- Lån hjemtages så det sikres, at den nødvendige likviditet er på plads
- Lån optages med en løbetid og afdragsprofil m.v., der opfylder kravene i lånebekendtgørelsen og økonomiaftalerne m.v.
- Lån optages under hensyn til den samlede låneportefølje, således at de vedtagne rammer for gældsplejen til enhver tid er overholdt
-

I følge lånebekendtgørelsen må en region ikke være eksponeret i anden valuta end danske kroner, hvilket betyder, at regionen som udgangspunkt ikke må hjemtage lån i anden valuta end danske kroner.

7.2 Låneomlægning

Omlægning af låneporteføljen sker når økonomidirektøren vurderer det hensigtsmæssigt i samråd med en eller flere finansielle rådgivere, og når de fastlagte rammer i den finansielle politik gør det muligt eller nødvendigt.

I forbindelse med låneomlægningen kan der benyttes finansielle instrumenter, hvilket giver regionen en større fleksibilitet til at foretage en aktiv styring af låneporteføljen. Nogle af de finansielle instrumenter, som regionen kan benytte sig af, er beskrevet i boks 2.

Region Midtjyllands lån kan adskilles i en likviditetsdel og en rentedel. Udgangspunktet er, at likviditeten hjemtages, der hvor den er billigst og til enten variabel rente eller fast rente. Til at styre rentebindingen kan regionen benytte sig af de finansielle instrumenter.

Af lånebekendtgørelsen fremgår det, at regionen i forbindelse med den løbende gældspleje har mulighed for at benytte sig af følgende finansielle instrumenter:

- Terminsforretninger med henblik på kurs- og rentesikring
- Swap-aftaler
- REPO-forretninger

Såfremt det er fordelagtigt, vil Region Midtjylland benytte sig af ovenstående finansielle instrumenter til at styre renten i samarbejde med en eller flere finansielle rådgivere.

Økonomidirektøren kan i forbindelse med gældsplejen beslutte helt eller delvist at overlade gældsplejen til en eller flere finansielle rådgivere, som således får fuldmagt til at forvalte regionens gæld indenfor de vedtagne rammer for gældsplejen.

Boks 2. Eksempler på finansielle instrumenter, som kan bruges af regionen

Renteterminsforretning

Med en renteterminsforretning er det muligt, at lægge renten fast i en periode. Det er f.eks. muligt på et fremtidigt variabelt forrentet lån, at sikre lånet mod en rentestigning i aftaleperioden.

Renteswap

En renteswap er en aftale mellem to parter om at bytte en fast rente mod en variabel rente eller omvendt i samme periode. En renteswap benyttes derfor til at omlægge finansiering fra fast til variabel rente eller fra variabel til fast rente. De kontraktlige betingelser og risici ændres ikke på det underliggende lån.

Reporforretning

En repoforretning er en tilbagekøbsaftale af værdipapir, hvor dato og pris er endelig fastsat. Benyttes som et kortfristet lån mod sikkerhed i værdipapirer. Udlåner af værdipapiret bevarer de juridiske rettigheder over papiret og modtager fortsat eventuelle rentebetalinger på værdipapiret i repo'ens løbetid.

7.3 Gældsafvikling

Såfremt der er råderum i Region Midtjyllands økonomi, bør der foretages aktiv gældsafvikling.

8. Leje og leasing

Ved indgåelse af leje- og leasingaftaler bliver regionen forpligtet ud i fremtiden, hvilket påvirker regionens risikoprofil. Det er derfor nødvendigt med retningslinjer og rammer i regionen i forbindelse med indgåelse af leje- og leasingaftaler.

Det er som udgangspunkt lånebekendtgørelsen, der fastsætter rammerne for leje og leasing. Ifølge lånebekendtgørelsens § 2 stk. 1 nr. 6 betragtes følgende leje- og leasingaftaler som lån: Leje- og leasingaftaler, om benyttelse af ejendomme eller lokaler, hvis værdi sammen med eventuelle sammenhørende aftaler overstiger tærskelværdien på 5 mio. kr.

Det betyder, at indgåelse af leje- og leasingaftaler skal håndteres forskelligt afhængigt af leje- og leasingaftalens indhold og værdi. Af boks 3 fremgår de retningslinjer, som Region Midtjylland har fastsat under henvisning til lånebekendtgørelsen og Kompetence- og Delegeringsreglerne.

De nævnte retningslinjer i boks 3 gælder alle leje- og leasingaftaler indgået med Region Midtjylland som leje- eller leasingtager. I forbindelse med opgørelsen af værdien for leje- og leasingaftaler henvises der til § 4 i lånebekendtgørelsen.

Af boks 3 fremgår det også, hvem der har tegningsret i forhold til leje- og leasingaftaler. Tegningsretten gælder også ved leasingaftaler indgået med KommuneLeasing A/S, hvor Region Midtjylland hæfter solidarisk med de øvrige kommunale leasingtagere for de leasingaftaler KommuneLeasing A/S har finansieret i KommuneKredit.

Boks 3. Retningslinjer for indgåelse af leje- og leasingaftaler

Leje- og leasingaftaler om benyttelse af ejendomme eller lokaler

Aftaler under 1 mio. kr.

Aftaler under 1 mio. kr. kan besluttes af den budgetansvarlige. Aftalerne finansieres af driftsområdets budget og underskrives af den budgetansvarlige.

Aftaler på 1 - 5 mio. kr.

Aftaler mellem 1 og 5 mio. kr. skal besluttes af direktionen. Aftalerne finansieres af driftsområdets budget og underskrives af den budgetansvarlige.

Aftaler over 5 mio. kr.

Aftaler over 5 mio. kr. skal besluttes af regionsrådet. Aftalerne finansieres af driftsområdets budget og underskrives af regionsrådsformanden og regionsdirektøren.

Såfremt der foretages deponering, skal der ikke søges om lånedispensation hos økonomi- og indenrigsministeren og aftalen henregnes ikke til regionens låntagning, jf. § 5.

Såfremt der ikke foretages deponering vil aftalen blive henregnet til regionens låntagning. Det betyder, at regionen skal have meddelt dispensation fra økonomi- og indenrigsministeren, før der kan indgås en aftale.

Andre leje- og leasingaftaler

Her er der primært tale om driftsmidler såsom biler, inventar, maskiner, apparatur, medicoteknisk udstyr og it-udstyr. Andre leje- og leasingaftaler henregnes ikke til regionens lånoptagelse.

Aftaler under 1 mio. kr.

Aftaler under 1 mio. kr. kan besluttes af den budgetansvarlige. Aftalerne finansieres af den budgetansvarliges driftsbudget og underskrives af den budgetansvarlige.

Ved udregning af værdien af en leasingaftale gælder, at flere leasingaftaler, som indgås uafhængigt af hinanden, men til det samme formål, skal ses i sammenhæng. Det er således den samlede værdi af leasingaftalerne, som er afgørende for kompetenceforholdet.

Aftaler på 1 – 5 mio. kr.

Aftaler mellem 1 og 5 mio. kr. skal besluttes af direktionen. Aftalerne finansieres af den budgetansvarliges driftsbudget og underskrives af den budgetansvarlige.

Aftaler over 5 mio. kr.

Aftaler over 5 mio. skal besluttes af regionsrådet. Aftalerne finansieres af den budgetansvarliges driftsbudget og underskrives af regionsrådsformanden og regionsdirektøren.

Der findes som udgangspunkt to typer af leasing – finansiel leasing og operationel leasing. Region Midtjyllands finansielle politik giver mulighed for indgåelse af såvel finansielle leasingaftaler som operationelle leasingaftaler. I boks 4 er der en definition af de to leasingformer.

Boks 4. Definition af begreberne operationel og finansiel leasing

Finansiel leasing

Finansiel leasing er en leasingaftale, hvor alle væsentlige risici og fordele, som er forbundet med ejendomsretten, er overført fra leasingselskabet til leasingtager (typisk aktivets vedligeholdelse og restværdi).

Operationel leasing

En operationel leasingaftale svarer til en traditionel lejeaftale. I operationelle leasingaftaler er leasingperioden ofte væsentligt kortere end aktivets levetid. Aktivets anskaffessum bliver således ikke fuldt tilbagebetalt over lejeperioden, men må genudlejes flere gange eller sælges af leasingselskabet. Leasingselskabet har risikoen på restværdien.

Ved operationel leasing påhviler vedligeholdelsespligten leasingselskabet, ligesom selskabet må bære risikoen og ansvaret for aktivet som ved almindelige lejeaftaler. Alle disse forhold medfører selvfølgelig en højere leasingydelse til leaser.

Kilde: KommuneLeasing

Før indgåelse af leasingaftaler skal der ske en vurdering af fordele og ulemper ved leasing frem for, at Region Midtjylland selv køber. Der skal ligeledes laves en beregning og vurdering af de økonomiske konsekvenser ved de forskellige alternativer.

For at minimere omkostningerne ved leasing bør der indhentes minimum 2 tilbud på en oparbejdningsaftale i forbindelse med leasing. Koncernøkonomi anbefaler, at det ene af tilbuddene kommer fra KommuneLeasing A/S. For at tilbuddene skal kunne sammenlignes, skal der forinden tages stilling til:

- Aftaleperiode
- Fast eller variabel rente
- Antal terminer
- Forud/bagud betaling

Leasing kan, ligesom lån, optages i både fast og variabel rente. I perioder med forventet rentefald eller stabil rente kan det være fordelagtigt at vælge variabel rente, men udgangspunktet er, at leasingaftaler skal være med fast rente.

Alle indgåede leje- og leasingaftaler skal løbende indberettes til Koncernøkonomi. Den enhed, som indgår en leje- eller leasingaftale, er ansvarlig for at informere Koncernøkonomi herom.

Koncernøkonomi er ansvarlig for, at der udarbejdes en opgørelse af leje- og leasingforpligtelser til regionens årsregnskab.

Koncernøkonomi vil løbende vurdere behovet for indgåelse af masteraftaler til brug for mindre anskaffelser. Ved en masteraftale skal forstås en aftale, som samler de forskellige anskaffelser, som ønskes leasingfinansieret på en enkelt hovedleasingaftale (masteraftale). En masteraftale er typisk opdelt i flere underaftaler fordelt på forskellige løbetider og restværdier m.v. På hver underaftale kan der tillige tilknyttes en opsamlingsperiode, hvor aktiverne indkøbes over en nærmere fastsat periode. Koncernøkonomi har beslutningskompetencen til at indgå masteraftaler til brug for mindre anskaffelser. Oprettelsen af en masteraftale ændrer ikke på retningslinjerne for godkendelse og indgåelse af leasingaftaler.

Regionsrådet kan ikke uden økonomi- og indenrigsministerens godkendelse indgå en leje- eller leasingaftale vedr. anlæg, inventar eller driftsmidler m.v., der før aftalens indgåelse har været ejet af regionen.

9. Rapportering

Koncernøkonomi udarbejder en årlig rapportering med relevant information om udviklingen i regionens langfristede gæld og formue, således at regionsrådet orienteres om regionens finansielle status.

Rapportering vil ske til regionsrådet i forbindelse med aflæggelse af årsregnskabet for Region Midtjylland.

Rapporteringen vil som minimum indeholde:

- Konkret beskrivelse af udviklingen i regionens finansielle områder, såvel udviklingen i regionens likvide beholdning som i regionens langfristede gæld

- Anbringelse af periodens likviditet
- Periodens låneoptagelse, låneindfrielse og låneomlægninger
- Anvendelse af finansielle instrumenter
- Oversigt over likviditeten opgjort som kassekreditreglen

10. Ikrafttrædelse og opdatering

Det oprindelige Kasse- og regnskabsregulativ med tilhørende bilag trådte i kraft 1. december 2006. Regulativet og bilag opdateres løbende i det omfang, det er nødvendigt som følge af ændret lovgivning eller lignende.

Bilaget er senest godkendt af regionsrådet den xx. xx 2018.

Anders Kühnau

Jacob Steengaard Madsen